

INVESTERINGSSTÖD

Stort intresse för nytt stöd

Intresset för att öka beredskapen på gårdarna är större än väntat. Framför allt är det djurbönder som har sökt det nya investeringsstödet hos Jordbruksverket.

Den 1 april i år infördes ett investeringsstöd för robust primärproduktion. Redan efter två månader kan Jordbruksverket summera ett rekordstort intresse jämfört med andra stödformer som myndigheten handlägger.

Faktum är att den budget på 150 miljoner kronor som är tillgänglig för 2024 är mer än in-tecknad. Hittills har Jordbruksverket tagit emot nästan 500 ansökningar på totalt över 540 miljoner kronor.

Första ansökan inom en timma

– Den första ansökan kom in redan inom en timme efter att vi öppnat stödet. Normalt brukar vi få jobba en del med vår kommunikation för att få fart på ansökningarna. Detta tolkar vi som en vilja bland svenska lantbrukare att öka robustheten i landet, säger Petra Jarlros, chef för enheten för landsbygdsstöd.

Av ansökningarna kommer 70 procent från djurbönder och 25 procent från rena växtodlingsgårdar. Resterande andel avser företag med fiske- och vattenbruk samt trädgårdsodling.

– Typexempel för investeringar det söks stöd för är lagring av kritiska insatsvaror som drivmedel, gödsel och utsäde. Det handlar också om elaggregat för att trygga försörjningen om elnätet skulle slås ut, säger Petra Jarlros.

För att få stöd behöver det vara tydligt hur den tänkta investeringen ska bidra till att öka företagets förmåga att fortsätta bedriva livsmedelsproduktionen i höjd beredskap och ytterst i krig.

Ansökningarna hanteras löpande i

354 av 501 ansökningar från djurbönder

■ Investeringsstödet för robust primärproduktion är på som mest 65 procent. Investeringen ska som minst uppgå till 50 000 kronor och som mest till 5 miljoner kronor.

■ Av de 501 ansökningar som Jordbruksverket hittills tagit emot kommer 354 från djurbönder, 127 från växtodlare, 14 från fiske- och vattenbrukare samt 8 från trädgårdsodlare.

Källa: Jordbruksverket

den ordning de kommer in. Handläggningen har påbörjats och under juni månad väntas de första besluten. På grund av det stora söktrycket kan det ta tid att få sin ansökan handlagd och beviljad.

Hoppas på 750 nya miljoner

– Vi har redan ansökningar som gott och väl täcker årets budget på 150 miljoner kronor. Den ska även användas till att etablera omsättningslager och en viss rådgivning för den företagare som vill ha hjälp och stöd i att identifiera just sina sårbarheter, säger Petra Jarlros.

Men stödet kommer att finnas kvar de närmaste tre åren och Jordbruksverket har äskat totalt 750 miljoner kronor för perioden 2026–2028.

– I nuläget tar vi ingen geografisk hänsyn utan ansökningarna hanteras i kronologisk ordning och beviljas om villkoren uppfylls. Sedan kanske stödet blir mer riktat i framtiden, säger Petra Jarlros.

Göran Berglund 010-184 42 83
goran.berglund@landlantbruk.se

EKONOMI

Miljardaffär med Volvo

■ Lantmännen har tecknat avtal om att avyttra Swecon till Volvo Construction Equipment, Volvo CE, som betalar sju miljarder kronor. Avtalet inkluderar hela Swecons affär i Sverige, Tyskland och Baltikum samt leverantören Entrack.

Swecon Anläggningsmaskiner AB är rikstäckande återförsäljare av Volvo Construction Equipment. Bolaget har varit en del av Lantmännen sedan det grundades för 25 år sedan. Nettoomsättningen uppgick förra året till 10 miljarder kronor.

Affären med Volvo omfattar Swecons försäljning av produkter och tjänster, hyresverksamhet, service på eftermarknaden och kundsupport, samt kontor, verkstäder och 1 400 anställda.

”Volvo CE har uttryckt en stark önskan att komma närmare kunderna, och att de nu tagit initiativ för att förvärva Swecon är ett tydligt kvitto på värdet som har byggts upp i verksamheten. Volvo CE blir ett naturligt nytt hem för Swecon, med goda förutsättningar för fortsatt tillväxt och utveckling”, säger Magnus Kagevik, Lantmännens VD och koncernchef, i ett pressmeddelande.

Affären kräver godkännande från berörda myndigheter och förväntas av parterna kunna slutföras under andra halvåret i år.

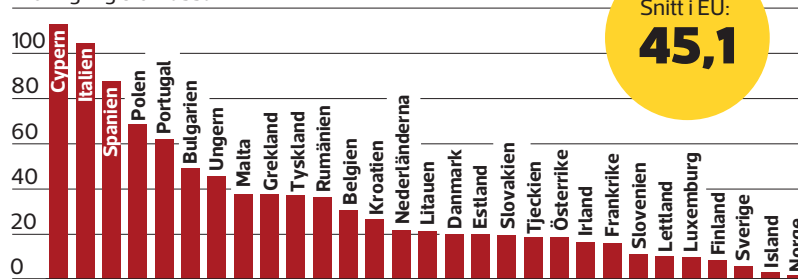
Johan Sedenius 010-184 43 29
johan.sedenius@landlantbruk.se

DJURHÅLLNING

Föreljningen av antibiotika till djuruppfödning för matproduktion

I EU samt Island och Norge, 2023. KÄLLA: ESAUVET

120 mg/kg biomassa

Halvering av antibiotikan i EUs animalieproduktion

Användningen av antibiotika i EUs animalieproduktion har på tolv år halverats. Sverige är fortfarande det land som har den lägsta förbrukningen och ligger 7,5 gånger lägre än EU-genomsnittet.

Den tidigare frivilliga datainsamlingen genom EMA, Europeiska läkemedelsmyndigheten, har ersatts av EU-lagstiftning som från och med 2023 gör det obligatoriskt att redovisa försäljningen av antibiotika avsedd för livsmedelsproducerande djur.

Utvecklingen går åt rätt håll. På tolv år har förbrukningen halverats och EUs målsättning är att reducera med ytterligare 50 procent fram till 2030. En brasklapp i sammanhanget är att den nyligen publicerade datan inte är direkt jämförbar med den i de tidigare ESVAC-rapporterna. Det beror på att metoderna för att beräkna djurens biomassa skiljer sig åt.

Lagstiftningen på EU-nivå har tillkommit för att minska mängden antibiotikaresistenta bakterier som varje år beräknas orsaka 35 000 dödsfall och 1,5 miljarder euro i sjukvårdskostnader.

Minst i Norge och Sverige

Bilden av nivån på förbrukning i olika länder känns igen från tidigare rapporter. Sverige och Finland använder minst medan sydeuropeiska länder som Cypern, Italien, Portugal och Spanien förbrukar mest. Sverige ligger med sina 6 mg/kg biomassa 7,5 gånger lägre än EU-genomsnittet på 45 mg/kg biomassa.

Det är bara de båda icke EU-länderna Norge och Island, som också deltar i rapporteringen, som förbrukar ännu mindre antibiotika i sina animalieproduktioner.

Penicilliner, den enklaste sorten, står för en tredjedel av den totala förbrukningen inom EU. Tetracykliner, som ofta används vid luftvägsinfektioner, utgör drygt 20 procent. Sulfonamider, ett antimikrobiellt läkemedel, används till 10 procent.

Däremot klarar en majoritet av länderna inte av att lämna uppgif-

ter per djurslag som lagstiftningen föreskriver. Jan Dahl, veterinär och chefskonsult på danska lantbrukarorganisationen Landbrug & Fødevarer, bedömer att den situationen kommer att bestå i minst tre år till.

– Det handlar om att bygga upp ett redovisningssystem och det är inget man gör från ena dagen till den andra. Här i Danmark kan vi se förbrukningen ända ned på besättningsnivå men det är också något vi har arbetat med i 25 års tid, säger Jan Dahl.

Han konstaterar att det i dagsläget är åtta-tio länder som uppfyller EU-lagstiftningens krav och att det i huvudsak rör sig om länder i norra Europa.

Totalen inte viktigast

Jan Dahl menar att det är viktigt att inte stirra sig blind på den totala förbrukningen utan fokusera ännu mer på vilka typer av antibiotika som används. Det är framför allt användningen av de mest kritiska kategorierna som måste minska.

– Vad man förbrukar är viktigare än hur mycket, säger Jan Dahl.

Kategori D är den som ska användas i första hand och som utgör minsta risken för att sprida resistens. Kategori C ska förskrivas med försiktighet och kategori B under restriktioner. Kategori A används normalt inte alls i veterinära sammanhang.

Kategori B stod 2023 för 2,4 procent av den totala mängden antibiotika i EU:s animalieproduktion. Den största användningen skedde i Bulgarien, Cypern, Italien, Grekland, Kroatien, Polen, Slovakien, Slovenien och Österrike, medan det i Nederländerna inte förekom någon förbrukning alls.

Noterbart är att 86 procent av den antibiotika som används i EUs animalieproduktion ges som gruppbehandling.

Rapporten kan läsas genom att söka på ”European sales and use of antimicrobials for veterinary medicine – annual surveillance report for 2023”.

Göran Berglund 010-184 42 83
goran.berglund@landlantbruk.se